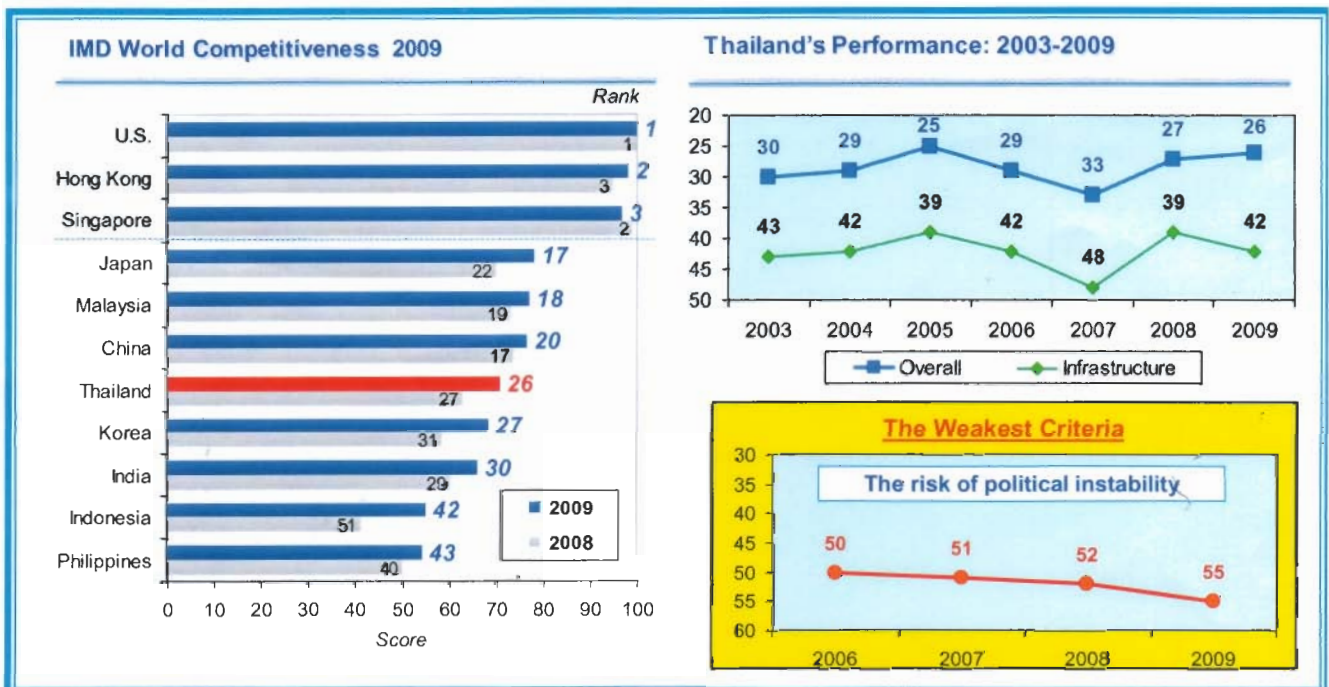

วิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จาก IMD Competitiveness Ranking

■ อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในปี 2552 ขึ้นมาอยู่อันดับที่ 26

ในการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ International Institute for Management Development หรือ IMD ซึ่งเป็นสถาบันระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาการจัดการ ที่เผยแพร่ในรายงาน World Competitiveness Yearbook (WCY) 2009 อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยเพิ่มขึ้นมาอยู่ที่อันดับที่ 26 จากทั้งหมด 57 ประเทศ เทียบกับปี 2551 ไทยอยู่ในอันดับ 27 จาก 55 ประเทศ ซึ่งนับเป็นความก้าวหน้าขึ้น แม้นิยามที่ประเทศตกอยู่ท่ามกลางวิกฤตทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง โดยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเอเชีย อันดับของไทยยังเป็นรองสิงคโปร์และมาเลเซีย รวมทั้งต่ำกว่าจีน แต่สูงกว่าอินเดีย อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ รวมทั้งยังสูงกว่าเกาหลีใต้

เมื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดอันดับ (Factor) ที่ IMD จำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถด้านเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพของรัฐบาล ประสิทธิภาพทางธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า **ไทยมีสถานะดีขึ้นค่อนข้างมากในด้าน ประสิทธิภาพของรัฐบาล** (จากอันดับ 22 มาเป็น 17) ขณะที่ประสิทธิภาพทางธุรกิจคงเดิม (อยู่ที่อันดับ 25) ส่วน **ความสามารถด้านเศรษฐกิจลดลง** (จากอันดับ 12 มาเป็น 14) เนื่องจากเป็นช่วงที่เศรษฐกิจชะลอตัว สืบเนื่องมาจากความไม่แน่นอนทางการเมือง และสิ่งที่ไทยมีสถานะการแข่งขันค่อนข้างด้อยคือด้านโครงสร้างพื้นฐาน (อันดับลดลงจาก 39 มาเป็น 42)

■ จุดอ่อนของไทยคือศักยภาพด้านโครงสร้างพื้นฐานของไทยที่ลดลง

เมื่อมองในรายละเอียด จะเห็นได้ว่าปัจจัย (Sub-Factor) ที่ไทยมีอันดับค่อนข้างดีติดอันดับ 1 ใน 10 ได้แก่

- การจ้างงาน โดยภาวะการว่างงานที่วัดจากมิติต่างๆ มีระดับต่ำ ทำให้สถานะโดยรวมด้านการจ้างงานของไทยแข็งแกร่งเป็นอันดับ 4 จากทุกประเทศ โดยถ้าพิจารณาเฉพาะตัวชี้วัด (Criteria) ด้านอัตราการว่างงานของไทยต่ำเป็นอันดับ 2

- **ราคาค่าครองชีพ** ทั้งราคาสินค้าและบริการทั่วไป รวมถึงที่อยู่อาศัย ค่าเช่าอพาร์ทเมนต์และพื้นที่สำนักงาน มีระดับที่ไม่สูงนัก โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในอันดับ 5
- **นโยบายด้านการคลัง** อยู่ในอันดับ 8 โดยเฉพาะอัตราภาษีที่แท้จริงสำหรับเงินได้บุคคลธรรมดา และอัตราภาษีที่จัดเก็บจากการบริโภค มีระดับต่ำ
- **ตลาดแรงงาน** อยู่ในอันดับ 7 โดยจุดแข็งของไทยคือ ตลาดแรงงานมีกำลังแรงงานเพียงพอ ค่าตอบแทนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญในภาคบริการค่อนข้างต่ำ

ปัจจัยที่ไทยอยู่ในอันดับต่ำค่อนข้างมาก ได้แก่

- **สุขภาพและสิ่งแวดล้อม** ภาพรวมอยู่ในอันดับ 50 แต่ตัวชี้วัดด้านค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขและระดับการบริการด้านสาธารณสุขของไทยอยู่ในอันดับ 54 และ 53 ตามลำดับ เกือบรั้งท้ายสุดจากจำนวน 57 ประเทศ
- **การศึกษา** โดยเฉลี่ยแล้วอยู่ในอันดับ 47 การเข้าเรียนในระดับมัธยมศึกษาชั้นก่อนข้างต่ำ คืออยู่ในอันดับ 49
- **โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์** โดยเฉลี่ยอยู่ในอันดับ 40 โดยบุคลากรด้านวิจัยและพัฒนา มีน้อย อยู่ในอันดับ 47
- **โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี** โดยเฉลี่ยอยู่ในอันดับ 36 โดยแม้ว่าไทยมีข้อดีอยู่ที่ค่าใช้จ่ายด้านบริการสื่อสารมีระดับต่ำ โดยค่าบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ต่ำเป็นอันดับ 1 ของโลก ค่าบริการด้านบรอดแบนด์ต่ำ จำนวนผู้ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่สูง แต่อัตราการใช้อินเทอร์เน็ตต่ำเป็นอันดับ 52
- **ประสิทธิภาพในด้านต่างๆ** เช่น ผลผลิตภาพแรงงานและผลผลิตภาพโดยรวมของประเทศอยู่ในอันดับ 53 ประสิทธิภาพของธุรกิจเอสเอ็มอีตามมาตรฐานสากล อยู่ในอันดับ 46
- **ความเสี่ยงประเทศ** โดยความเสี่ยงด้านเสถียรภาพทางการเมืองอยู่ในอันดับ 55 เกือบรั้งท้าย อันดับเครดิตของประเทศ อยู่ในอันดับ 45 ความเสี่ยงด้านการลงทุนอยู่ในอันดับ 46

ประเด็นสรุป

จากข้อมูลตัวชี้วัดในด้านต่างๆ อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า จุดแข็งของไทยอยู่ที่ความง่ายในการดำเนินธุรกิจ การทำนักอาศัยมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำ และต้นทุนในการดำเนินธุรกิจไม่สูงมากนัก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้อันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างไปในทางที่สูงกว่าเฉลี่ย แต่สิ่งที่น่ากังวลคือ ปัจจัยที่เป็นข้อด้อยของไทยนั้น ล้วนถือได้ว่าเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พื้นฐานด้านการศึกษา และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่ง คือ ไทยยังไม่สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ไม่ว่าจะด้านประสิทธิภาพแรงงานหรือผลผลิตภาพโดยรวม

ประเด็นท้าทายสำหรับการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของไทยในระยะข้างหน้า ที่สำคัญในระยะสั้น คือ ปัจจัยด้านการเมือง ซึ่งการเมืองที่มีเสถียรภาพน่าจะเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ความสามารถด้านเศรษฐกิจปรับตัวดีขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้ ประเด็นเชิงนโยบายที่ควรเร่งดำเนินการ คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในมิติด้านการศึกษา ความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งแนวทางการพัฒนาของประเทศ ควรหันมาให้ความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานในด้านกำลังคนมากขึ้น จากเดิมที่รัฐบาลที่ผ่านๆ มามักมุ่งให้น้ำหนักความสำคัญกับโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเป็นหลัก